

Notat

Til:		
Fra:	NVE	
Ansvarlig:	Rune Flatby	Sign:
	Arne Olsen, KTE	
Seksjonssjef:	Tormod Eggan, KTN	Sign
Saksbeh:	Inger Helene Waagaard, KTN	Sign
Dato:		U.Off:
Vår ref.:	NVE 200805009-3	
Arkiv:	511	
Kopi:		

Prioriteringskriterier for konsesjonsbehandling av vindkraftprosjekter

1. Bakgrunn og formål

NVE har pr. februar 2009 40 søknader og 84 meldinger om vindkraft til behandling og forventer minst 20 nye saker innen utgangen av 2010. Etter NVEs vurdering vil mindre prosjekter som ikke er meldepliktige, men tilpasset kapasiteten i distribusjonsnettet, øke noe mer enn tidligere antatt. Samlet vil derfor NVE ha et omfattende arbeid knyttet til å ferdigbehandle vindkraftprosjekter i årene som kommer.

Det store antall prosjekter som er fremmet av aktørene har skapt betydelig oppmerksomhet fra ulike berørte samfunnsinteresser. For NVE er det derfor viktig, så raskt som praktisk mulig, å få avklart arealsituasjonen for de områdene hvor det er fremmet vindkraftprosjekter. Enten ved at konsesjon kan meddeles, eller ved at NVE avslår søknader om konsesjon. I dette perspektivet vil NVEs saksbehandlingskapasitet bli viktig med hensyn til hvor raskt arealsituasjonen kan bli avklart gjennom konsesjonssystemet.

NVE har lenge vært klar over at prosjektene som er fremmet, overstiger hva som er realistisk etablering av vindkraft i enkelte regioner i Norge. Vinteren 2006/2007 gjennomførte NVE en grov vurdering av hvilke begrensninger sentralnettet kan utgjøre når det gjelder utbygging av vindkraft i Norge. NVE antok at 5000 MW vindkraft ville være en god illustrasjon på hva som er mulig å etablere på land.

På bakgrunn av denne vurderingen tok NVE, sammen med Enova, våren 2008 initiativ til et prosjekt med formål å dokumentere nærmere hva som er teknisk realiserbart av landbasert vindkraft i Norge innen henholdsvis 2015 og 2025, i tillegg til å estimere hva det vil koste i form av støtte til vindkraftaktørene. Som grunnlag for vurderingene ble Norge, med unntak av Østlandet, delt inn i åtte regioner ut i fra nettkapasitet og mulige flaskehalser. I hver region ble mulig utbygging av vindkraft vurdert ut fra nettkapasitet i eksisterende sentralnett og planlagte nettinvesteringer i henholdsvis 2015 og 2025. Med utgangspunkt i fremtidige nettforsterkninger i Statnett sin nettutviklingsplan 2008, viser resultatene fra studien at det antagelig vil være mulig å bygge ut mellom 4200 MW og 4700 MW landbasert vindkraft i 2015. Mellom 2015 og 2025 anslås ytterligere utbygging av landbasert vindkraft

å ligge et sted mellom 1600 MW og 2450 MW. Dette betyr at teknisk realiserbar vindkraftutbygging fram mot 2025 totalt vil ligge et sted mellom 5800 MW og 7150 MW. Dette representerer maksimalt 2.000 - 2.500 vindturbiner til lands i Norge. Til sammenligning er det i Danmark allerede etablert 5.300 turbiner, mens det i Tyskland er etablert 15.000 turbiner. Statnett har vært en viktig bidragsyter i arbeidet med prosjektet.

Av landbasert vindkraft har NVE per dags dato meldinger og søknader til behandling som utgjør en installert effekt på 13300 MW. I tillegg utgjør påklagete prosjekter eller prosjekter som er tildelt konsesjon, men som ikke er bygget, en installert effekt på ca 1500 MW. Totalt representerer dette nær tre ganger mer installert effekt enn hva det kan være mulig å realisere av vindkraft i 2015 sammenlignet med det som er dokumentert gjennom NVE/Enova-prosjektet.

Hensynet til å tilrettelegge for fremtidig vindkraftproduksjon, behovet for å avklare arealsituasjonen i de områder det er fremmet prosjekter, og effektiv utnyttelse av de administrative ressursene som er stilt til rådighet for vindkraft i NVE, tilsier at det må etableres en køordning som baseres på en konkret prioritering av hvilke prosjekter som skal behandles først. NVE legger til grunn at de antatt beste prosjektene prioriteres. Hva som er de beste prosjektene, må baseres på en faglig skjønnsvurdering av enkeltprosjekter i forhold til utvalgte kriterier. En slik løsning vil bidra til å fokusere på hva som er realistisk å bygge av vindkraft i Norge.

NVE/Enova-prosjektet tydeliggjør at svært mange av de prosjektene som er fremmet ikke kan realiseres innen 2025. NVE mener at dette kan medføre at aktørene vil skrinlegge en rekke prosjekter i løpet av 2009. Om aktører velger å trekke prosjekter, for eksempel på grunn av manglende nettkapasitet, minner NVE om at aktørene har rett til å melde prosjektene på nytt om situasjonen skulle endre seg i fremtiden.

Under vil vi redegjøre nærmere for politiske og rettslige føringer som vil danne rammen for hvilke kriterier som kan komme til anvendelse ved prioritering av hvilke prosjekter som vil bli foreslått behandlet først.

2. Føringer for utarbeidingen av prioriteringskriterier

De *politiske* føringene for utarbeiding av prioriteringskriterier er dels av energipolitisk og dels av forvaltningspolitisk art. Det er et energipolitisk ønske om å sikre mer ny fornybar kraftproduksjon. Det foreligger samtidig forvaltningspolitiske føringer om å ivareta de overordnede prinsippene om demokrati, rettsikkerhet, faglighet og effektivitet.

I Revidert nasjonalbudsjett – St.meld 2 (2007-2008) s 77 står det, etter at hensynet til å styrke forsyningssikkerheten er omtalt, at: "En faktor ved prioritering er også at NVE skal legge til rette for en hensiktsmessig koordinering av nye produksjons- og nettanlegg, herunder samordne konsesjonsbehandlingen i utvalgte regioner."

En viktig *rettslig* føring er at NVE har plikt til å behandle alle saker, men ingen aktører har rettskrav på å få innvilget konsesjon. Forvaltningslovens saksbehandlingsregler og alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper stiller krav til at det foretas en grundig behandling før vedtak og innen rimelig tid, men er ikke til hinder for å ordne køen av saker forutsatt at dette er basert på saklige vurderinger. I tillegg er det vesentlig at NVEs saksbehandling gir best mulig forutsigbarhet for aktørene og berørte samfunnsinteresser forøvrig.

3. Nærmere om de enkelte kriterier

Med bakgrunn i ovenstående må prioriteringskriteriene tufes på forvaltningsrettslig trygg grunn og være innenfor de politiske og administrative rammer som til enhver tid gjelder. NVE mener at viktige hensyn slik de fremkommer i ”Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraft” vil være et utgangspunkt sammen med NVEs egne prioriteringer fra våren 2008, hvor forsyningsikkerhet, nettkapasitet og rask realisering ble vektlagt. Med økte ressurser til konsesjonsbehandling i NVE, vil NVE først prioritere behandlingen av kraftledninger i sentral- og regionalnettet. Derneft skal vannkraft-, vindkraft- og fjernvarmeprosjekter prioriteres.

Anvendelsen av kriteriene vil ta utgangspunkt i de vindkraftprosjektene som er fremmet i de åtte nettregionene som er definert i NVE/Enova-prosjektet. NVE legger til grunn at hvert prosjekt blir vurdert skjønsmessig i forhold til aktuelle kriterier. Grunnlaget for vurdering av en sak vil være meddelt utredningsprogram, søknad med gjennomførte utredninger og/eller annen relevant informasjon. Vindkraftprosjekter som har kommet langt i prosessen vil bli vektlagt i prioriteringene. Behovet for prioritering vil variere mellom regioner. Hvis det viser seg at eksisterende informasjon er for mangelfull til å kunne prioritere mellom prosjektene, vil NVE ved behov kunne be om tilleggsopplysninger.

Følgende kriterier legges til grunn for prioritering av hvilke prosjekter som skal behandles først i de ulike nettregionene. Arbeidet med konkrete prioriteringslister utarbeides etter en skjønsmessig og helhetlig vurdering av alle enkeltprosjektene i forhold til de forskjellige kriteriene listet opp under:

- **Vindressurser**
- **Forsyningsikkerhet/regional kraftbalanse**
- **Nærhet til nett med ledig kapasitet**
- **Miljøvirkninger**
- **Fylkesdelplaner**
- **Virkning for andre næringer**

I tillegg til kriteriene over, vil NVE også vektlegge lokalsamfunnets syn på prosjektet.

4. Videre prosess

Der NVE finner det hensiktsmessig vil NVE vurdere å avholde møter med aktører og drøfte hvilke prosjekter som skal behandles først. NVE forventer at aktørene trekker eller skrinlegger mange prosjekter i denne prosessen. Aktørene kan vurdere å fremme prosjektene på et senere tidspunkt dersom situasjonen skulle endre seg.

NVE vil fortsatt legge til grunn en regional samordning av aktuelle prioriterte vindkraftprosjekter der dette vurderes som hensiktsmessig. Det vil også bli prioritert å samordne behandlingen av vindkraftsaker med nye sentralnattsanlegg hvor dette vurderes som hensiktsmessig. Regional samordning og samtidig behandling av vindkraftsaker og nye sentralnettsanlegg bør ikke forsinke fremdriften av enkeltprosjekter som raskt kan realiseres og har stor forsyningsmessig betydning.

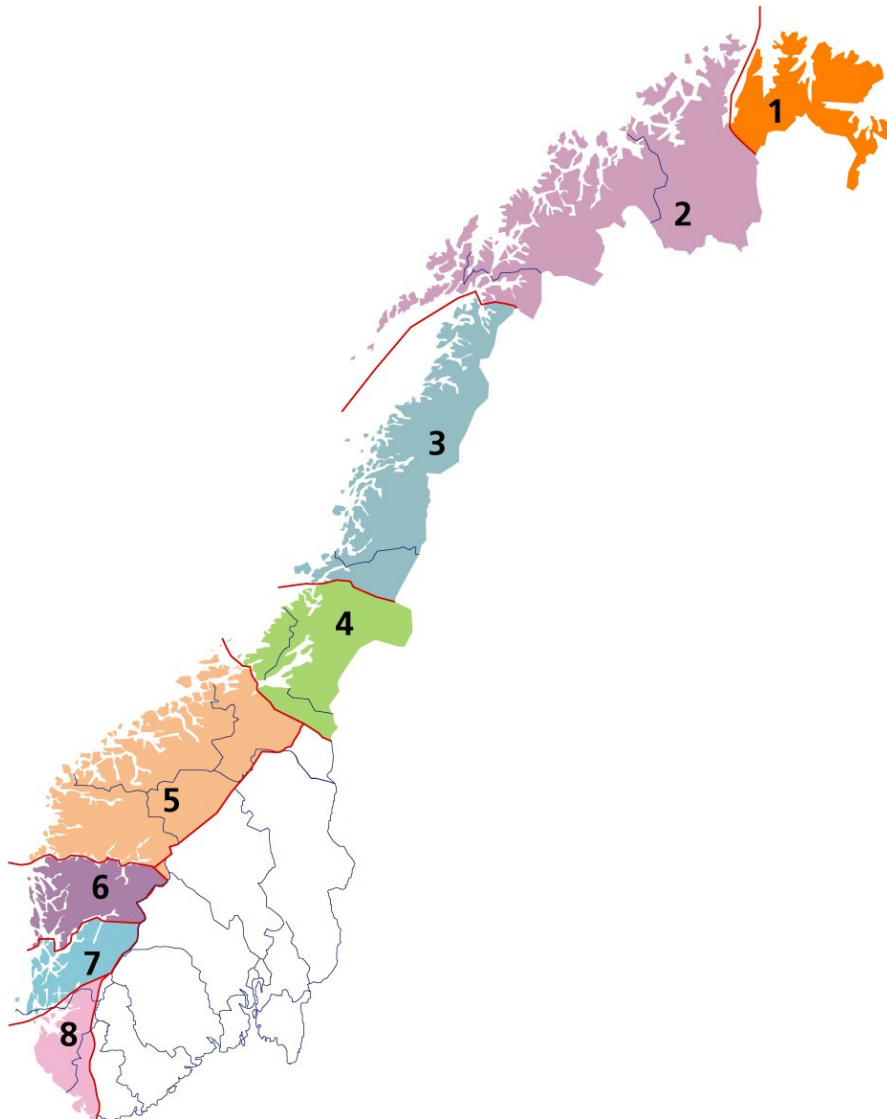
Det legges til grunn at prioriteringslistene vurderes på nytt når dette er relevant, for eksempel om noen av de prioriterte prosjektene ikke meddeles konsesjon eller at kapasitetsforholdene i sentralnettet vurderes som bedre enn antatt i NVE/Enova-prosjektet. NVE vil ha en åpen dialog med aktørene på

dette punkt. NVE vil fortløpende vurdere om også andre kriterier kan legges til grunn i prioriteringsarbeidet.

I arbeidet med prioriteringslistene, vil NVE foreta en regionvis vurdering av alle vindkraftprosjekter som er til behandling. I første omgang vil rekkefølgen i prioriteringsarbeidet være som følger (jf. figur 1):

1. Region 4 og 5*
2. Region 8
3. Region 1
4. Region 2 og 3
5. Region 6 og 7

* NVE vil ikke prioritere mellom prosjekter som er fremmet i Sogn og Fjordane, før 420 kV med tilhørende transformatorstasjoner mellom Ørskog og Fardal er avklart av NVE.

Figur 1. Regioninndeling